

Statsråden

Stortinget
Familie- og kulturkomiteen
0026 OSLO

Dykkar ref

Vår ref
24/4514-

Dato
7. januar 2025

Dokument 8:18 S (2024-2025) - Representantforslag frå stortingsrepresentantane Grunde Almeland, Emma Lind og Abid Raja om å lette kvardagen for einslege forsørgjarar

Innleiing

Eg viser til brev frå familie- og kulturkomiteen av 20. november 2024 med forslag om å lette kvardagen til einslege forsørgjarar. Eg gjer merksam på at representantforslaget inneheld fleire forslag på fleire departement sine ansvarsområde, og for å svare på forslaget har Barne- og familiedepartementet (BFD) innhenta innspel frå desse departementa.

Forslaget frå stortingsrepresentantane Almeland, Lind og Raja lyder:

- 1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gjeninnføre et eget skattefradrag for enslige forsørgere.*
- 2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å heve de veiledende satsene for sosialhjelp generelt og for enslige forsørgere spesielt.*
- 3. Stortinget ber regjeringen etablere en tilskuddsordning for etablering og drift av avlastningstilbud for enslige forsørgere i regi av ideelle aktører, tilsvarende tilbudet Rødhetta i Oslo.*
- 4. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å heve eller oppheve inntektsgrensen for rett til stønad til barnetilsyn for enslig mor eller far.*
- 5. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om utvidet ramme for Husbankens startlånsordning og øremerke økningen til søkere som er enslige forsørgere.*
- 6. Stortinget ber regjeringen redusere egenkapitalkravet i utlånsforskriften i tråd med anbefalingene fra Norges Bank.*

7. *Stortinget ber regjeringen sikre at kommunale garantiordninger eller boligfinansieringsordninger inngår som en del av egenkapitalkravet i utlånsforskriften og ansees som et supplement til boligens verdi ved beregning av maksimal belåningsgrad.*
8. *Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke tilskuddet til reduserte billettpriser på kollektivtransport under ordningen med tilskudd til byområder (byvekstavtaler mv.), slik at kommunale eller fylkeskommunale kollektivselskap kan innføre eller heve aldersgrensen for gratis reiser for barn og utrede mulige rabattordninger for enslige forsørgere.*
9. *Stortinget ber regjeringen fremme forslag om gratis enkeltbilletter for barn på jernbanestrekninger som ikke inngår i områder med takstsamarbeid.*
10. *Stortinget ber regjeringen utrede, og eventuelt foreslå, ulike modeller for rabattordninger i statlige kunst- og kulturinstitusjoner for enslige forsørgere og/eller familier med én forsørger.*
11. *Stortinget ber regjeringen, innenfor en provenynøytral ramme, endre strømstøtteordningen slik at det etableres et lavere innslagspunkt i strømpris for støtte til enslige forsørgere enn for flerinntektshusholdninger.*
12. *Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2025 fremme forslag om å innføre en egen inntektsgrense for fri rettshjelp for enslige forsørgere som er vesentlig høyere enn den eksisterende grensen for alle enslige.*

Fleire indikatorar tilseier at einslege forsørgjarar er ei gruppe ein bør være merksam på med omsyn til levekåra deira og barna deira. *Ekspertgruppa om barn i fattige familiar* peiker på einslege forsørgjarar som overrepresentert blant fattige barnefamiliar. Ekspertgruppa viste også til at 46 prosent av låginntektshushalda med barn er einslege forsørgjarar. Einslege forsørgjarar har ofte færre ressursar til å vareta hushaldet og barna enn fleiforsørgjarhushald. Dei offentlege støtteordningane skal kompensere dei einslege forsørgjarane, og bidra til at barna har gode oppvekstvilkår. Eg viser innleiingsvis til nokre særlege offentlege støtteordningar for einslege forsørgjarar:

Utvida barnetrygd er ei ekstra utbetaling av barnetrygd til personar som er ugift, skilde eller separerte og ikkje bur saman i eit felles hushald. Månadleg sats er i dag 2 516 kroner. Utbetalingane av utvida barnetrygd utbetalast til om lag 125 200 personar og vil anslagsvis utgjere om lag 3,7 mrd. kroner i 2025. Støtta for einslege forsørgjarar blei óg lagt om frå eit skattefrådrag til auka utvida barnetrygd. For einslege forsørgjarar med låg inntekt har dette gitt eit ytterlegare løft på inntil 9 600 kroner i året.

Overgangsstønad er ei livsopphaldsyting med formål om å sikra inntekt for personar med åleineomsorg for barn, og gi mellombels hjelp til sjølvhjelp slik at mottakaren kan bli i stand til å forsørgja seg sjølv ved eige arbeid. Mottakar må ha minst 60 prosent av den daglege omsorga for barnet. Full overgangsstønad utgjere 2,25 G per år (om lag 267 000 kroner). Utbetalingane av overgangsstønad vil omfatte om lag 9 200 personar og anslagsvis utgjere om lag 1.7 mrd. kroner i 2025.

Stønad til barnetilsyn til einsleg mor eller far i arbeid dekkjer utgiftene til barnepass for ein person med omsorg for barn, der den andre av foreldra til barnet er død. Stønaden dekkjer 64 prosent av utgiftene til barnepass, som til dømes barnehage, skulefritidsordning (SFO) eller dagmamma. Utbetalingane av stønad til barnetilsyn vil anslagsvis utgjera om lag 77 mill. kroner i 2025.

Nedanfor vil eg følgje opp dei einskilde forslaga med ein vurdering frå det relevante departementet.

Om det første forslaget

Forslaget om å *gjeninnføre et eget skattefradrag for enslige forsørgere* er lagt fram for Finansdepartementet, som har følgjande vurdering:

Særfradraget for enslige forsørgere ble innført i 2013 for å kompensere for bortfallet av skatteklasse 2, se Prop. 1 LS (2012–2013) Skatter, avgifter og toll 2013 punkt 3.3. Formålet var å dekke noen av de ekstra kostnadene ved å bo med og forsørge barn alene. Støtten var begrenset til mottakere med inntekt over et visst nivå fordi skattytere var nødt til å ha positiv alminnelig inntekt for å dra nytte av fradraget.

Samtidig ble det også gitt støtte til den samme gruppen gjennom utvidet barnetrygd fra NAV. Denne støtten ble gitt uavhengig av inntektsnivå. Å ha to overlappende ordninger rettet mot den samme gruppen er unødvendig byråkratisk.

På bakgrunn av dette ble særfradraget for enslige forsørgere avviklet fra 1. mars 2023 og erstattet med økt sats for utvidet barnetrygd. Provenyet fra avviklingen av særfradraget ble i sin helhet brukt på økningen i barnetrygden. På denne måten ble støtten til enslige forsørgere samlet, og samtidig gjort mer rettferdig. For enslige forsørgere med for lav inntekt til å utnytte fradraget, var helårsvirkningen av omleggingen økt disponibel inntekt på over 11 500 kroner i 2023.

Omleggingen fulgte anbefalingene fra flere offentlige utredninger. Blant annet Skaugeutvalget (NOU 2003: 9) mente at et effektivt skattesystem ikke bør inkludere sosialt begrunnede støtteordninger, og foreslo derfor å avvikle skattesubsidiene til enslige.

Om det andre forslaget

Forslaget om å *heve de veiledende satsene for sosialhjelp generelt og for enslige forsørgere spesielt* er lagt fram for Arbeids- og inkluderingsdepartementet, som har følgjande vurdering:

Personer som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter, har krav på økonomisk stønad (sosialhjelp). Dette følger av sosialtjenesteloven § 18.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet utarbeider hvert år veiledende retningslinjer for utmåling av økonomisk sosialhjelp, jf. rundskriv A-3/2023. Retningslinjene inneholder

ulike satser som er ment å gi kommunene veiledning om stønadsnivået, men kommunene har uansett rett og plikt til å utøve skjønn når de vurderer om det skal gis stønad og ved utmåling av stønad. De veiledende retningslinjene omfatter utgifter til helt grunnleggende behov, som mat, klær, kommunikasjon, husholdningsartikler og hygiene mv. Utgifter til andre nødvendige ting, som bolig, strøm og oppvarming, bolig- og innboforsikring og innbo og utstyr er ikke inkludert ettersom dette er utgifter som varierer mye. Slike utgifter dekkes dermed i tillegg til de veiledende satsene.

Forbruksforskningsinstituttet SIFO har på oppdrag fra departementet utarbeidet en rapport om grunnlaget for de veiledende satsene for sosialhjelp. Oppdraget innebar å utarbeide et kunnskapsgrunnlag for hva som utgjør et forsvarlig livsopphold, herunder å fastsette beløp for ulike utgiftstyper, vurdere hvilke utgiftstyper som kan inngå i de veiledende satsene og vurdere inndelingen av ulike brukerkategorier. SIFO anbefaler at alle satsene økes, og at kategoriene endres slik at de eldste barna får mer.

Departementet vil i lys av SIFOs utredning vurdere om det er behov for å endre nivået eller innretningen på de statlige veiledende satsene. Rapporten må vurderes i en bredere sammenheng, det man blant annet vurderer forholdet til andre ytelser og lønn. Som det fremgår av Prop. 1 S for 2025, tar departementet sikte på å komme tilbake til Stortinget med en slik vurdering i Prop. 1 S for 2026.

Om det tredje forslaget

Forslaget om å etablere ei tilskotsordning for etablering og drift av avlastingstilbud for einslege forsørgjarar i regi av ideelle aktørar, tilsvarande tilbodet Rødhette i Oslo er vurdert av Barne- og familiedepartementet.

Tilskotsordninga til foreldrestøttande tiltak rettar seg mot å styrkja foreldre i foreldrerolla, og dermed bidra til at foreldra blir gode omsorgspersonar for barna sine, og førebyggja at barn blir utsetja for vald, overgrep eller omsorgssvikt. Kommunar og bydelen i Oslo kan søkja om tilskot og kommunen/bydelen kan velja om tiltaket skal gjennomførast i samarbeid med familievernkontor, statlege instansar eller frivillige organisasjonar. Tilskotsordninga er primært innretta for å finansiera kunnskapsbaserte foreldrerettleiingsprogram, som har eit dokumentert grunnlag og brei bruk i førebyggjande arbeid for familiar.

Samtidig finst det mange foreldre i ulike livssituasjonar som har behov for avlastingstiltak og støtte. Tilskotsordninga opnar derfor også for at det kan søkjast om midlar til avlastingstiltak og støtte. Til dømes får fleire kommunar tilskot gjennom ordninga til å etablere ei lokal Home-Start-avdeling i kommunen sin. Home-Start er eit frivillig tilbod til småbarnsfamiliar med minst eitt barn under skulealder. Dei tilbyr støtte og rettleiing til familiar som sjølv ønskjer dette. Målet er å førebyggja utvikling av belastningar og stress, støtte familien på det dei meistrar og avlasta etter behovet til familien. Tilbodet er gratis og eit supplement til det offentlege hjelpeapparatet. Barne- og familieministeren ser på dette grunnlaget ikkje behov for å opprette ei ny særskild tilskotsordning til for etablering og drift av avlastingstilbud for einslege forsørgjarar i regi av ideelle aktørar. Departementet meiner det er ein fordel ved dagens tilskotsordning for foreldrestøttande tiltak, der det blir opna for at frivilligheita kan

søkja saman med kommunane, at tiltaka blir forankra i kommunen. Dette kan ha fleire gevinstar, både for brukarane, frivilligheita og kommunen. Ei ny tilskotsordning vil også innebera at det vil gå med meir ressursar til forvaltning av tilskotsordningar.

Om det fjerde forslaget

Forslaget om å heve eller oppheve inntektsgrensen for rett til stønad til barnetilsyn for enslig mor eller far er lagt fram for Arbeids- og inkluderingsdepartementet, som har følgjande vurdering:

Stønad til barnetilsyn iht. folketrygdloven § 15-10, ytes til enslig mor eller far som må overlate nødvendig tilsyn med barn til andre på grunn av arbeid eller at de etablerer egen virksomhet. Enslige som har en inntekt over 6 G (tilsvarende 744 168 kroner) før skatt, har i dag ikke rett til stønad til barnetilsyn. Avdelingen forstår forslaget som at det enten foreslås å øke inntektsgrensen fra 6 G eller avvikle den.

Som enslig regnes en som er ugift, separert eller skilt, og som ikke lever i et ekteskaps-liknende forhold med felles husholdning, og som har aleneomsorg for barn, jf. folketrygdloven § 15-4. I praksis regnes man for å ha aleneomsorg ved å ha minst 60 prosent av den daglige omsorgen. Per september 2024 var det i gjennomsnitt 3 200 mottakere av stønad til barnetilsyn, mot over 15 400 mottakere ved utgangen av 2015.

Etter departementets vurdering vil en ev. heving eller oppheving av inntektsgrensen være svært lite målrettet. Inntektsgrensen ligger allerede på et forholdsvis høyt nivå, og enslige som tjener over dette nivået, bør kunne dekke utgifter til barnepass selv. Redusert makspris i barnehage, gratis kjernetid i SFO for 1. til 3. trinn og økt barnetrygd er eksempler på tiltak som kommer alle foreldre til gode, uavhengig av inntektsnivå. Videre er det moderasjonsordninger som sikrer at ingen familier skal bruke mer enn maksimalt 6 prosent av inntekten sin på en barnehage- eller SFO-plass per barn. Disse ordningene vil dermed sikre at ingen enslige forsørgere får uforholdsmessig høye kostnader til barnepass på dagtid.

Ettersom det er gode moderasjonsordninger for foreldrebetaling i barnehage og SFO, og inntektsgrensen for rett til stønad til barnetilsyn allerede ligger på et relativt høyt nivå, er det departementets vurdering at forslaget ikke bør følges opp.

Om det femte forslaget

Forslaget om utvidet ramme for Husbankens startlånsordning og øremerke økningen til søkere som er enslige forsørgere er lagt fram for Kommunal- og distriktsdepartementet, som har følgjande vurdering:

Lån fra Husbanken er et viktig boligpolitisk virkemiddel. Regjeringen har økt Husbankens låneramme med over 10 milliarder kroner siden vi tiltrådte i 2021. For 2025 har vi foreslått en samlet låneramme på 29 milliarder kroner. Av disse har vi foreslått at 18 milliarder kroner skal gå til startlån.

Startlån skal bidra til at personer med langvarige boligfinansieringsproblemer kan skaffe seg en egnet bolig og beholde den. Siden ordningen ble innført i 2003, har om lag 150 000 husstander fått startlån. I 2023 formidlet kommunene 7 830 startlån for om lag 16,1 milliarder kroner.

Barnefamilier (yngste barn er under 18 år) er allerede en prioritert målgruppe innenfor startlånsordningen. Fra 2017 til 2023 har andelen barnefamilier som har fått startlån økt med over 10 prosentpoeng, og i 2023 utgjorde barnefamilier 61 prosent av alle som fikk startlån. Av disse igjen utgjorde enslige forsørgere 35 prosent, mens husholdningstypen flere voksne med barn utgjorde 26 prosent.

I 2024 har regjeringen satt i gang et forsøk med startlån for å legge til rette for at kommunene kan gi startlån til personer som er noe bedre økonomisk stilt enn de som får ordinært startlån i dag. Det vil i stor grad gjelde førstegangsetablerere, og vil også kunne være relevant for enslige forsørgere.

Om det sjette forslaget

Forslaget om å redusere egenkapitalkravet i utlånsforskriften i tråd med anbefalingene fra Norges Bank er lagt fram for Finansdepartementet, som har følgende vurdering:

Etter gjeldende utlånsforskrift § 7 skal boliglån som hovedregel ikke overstige 85 pst. av boligens verdi (belåningsgrad). Dette omtales gjerne som et egenkapitalkrav på 15 pst. Et forslag fra Finanstilsynet om å videreføre forskriften, herunder den gjeldende grensen for belåningsgrad, var på høring høsten 2024. I høringen mente Norges Bank at det burde vurderes om grensen for belåningsgrad kan økes fra 85 til 90 pst.

Finansdepartementet fastsatte 4. desember 2024 forskrift om endringer i utlånsforskriften. Grensen for belåningsgrad ble i den forbindelse endret til 90 pst., i tråd med anbefalingene til Norges Bank. Forskriftsendringene trådte i kraft 31. desember 2024.

Om det sjuande forslaget

Forslaget om å sikre at kommunale garantiordninger eller boligfinansieringsordninger inngår som en del av egenkapitalkravet i utlånsforskriften og ansees som et supplement til boligens verdi ved beregning av maksimal belåningsgrad er lagt fram for Finansdepartementet, som har følgende vurdering:

Det følger av utlånsforskriften § 8 at når finansforetak beregner belåningsgrad etter forskriften § 7, kan boligens verdi suppleres med betryggende tilleggsikkerhet i form av pant i annen fast eiendom, kausjon eller garanti. Forskriften begrenser ikke hvem som kan stille garanti, utover at garantien skal være betryggende. Forskriften er derfor ikke til hinder for at finansforetak hensyntar garantier fra kommuner i beregning av belåningsgrad.

Adgangen til å supplere boligens verdi med tilleggssikkerhet i form av garanti ble videreført uendret da forskriften ble endret 4. desember 2024.

Om det åttande forslaget

Forslaget om å øke tilskuddet til reduserte billettpriser på kollektivtransport under ordningen med tilskudd til byområder (byvekstavtaler mv.), slik at kommunale eller fylkeskommunale kollektivselskap kan innføre eller heve aldersgrensen for gratis reiser for barn og utrede mulige rabattordninger for enslige forsørgere er lagt fram for Samferdsledepartementet, som har følgende vurdering:

Regjeringen har foreslått å bevilge 7,7 milliarder kroner i statsbudsjettet for 2025 til å følge opp byvekstavtalene og belønningsavtalene med byområdene. Dette er et prioritert område for regjeringen, der bevilgningene har økt år for år.

Innenfor bevilgningen til byvekstavtalene er det lagt til grunn nær 300 mill. kr til tilskudd til reduserte billettpriser på kollektivtrafikk. Lokale myndigheter har stor frihet til å velge hvordan de ønsker å bruke disse midlene, men for alle tilskuddene i byvekstavtalene er det et krav at tiltakene skal bidra til å nå nullvekstmålet for persontransport med bil.

Vi har over tid fått innspill fra byområdene om at de ønsker større fleksibilitet i bruken av midler i byvekstavtalene. Vi har derfor varslet i NTP at vi vil forenkle finansieringsstrukturen og gi økt lokal handlefrihet. Dette vil bli innført gradvis fra 2025. En viktig del av dette arbeidet er å fjerne øremerking av midler. På denne måten legger vi til rette for at partene kan prioritere de tiltakene som best løser de utfordringene de står overfor i det enkelte byområdet. Samtidig gir det et stort ansvar lokalt for å ta i bruk de virkemidlene som er nødvendige for å nå nullvekstmålet. Forslaget fra Venstres representanter synes å innebære mer detaljstyring og øremerking fra statens side, og er motstridende til den generelle utviklingen for styring av midlene i byvekstavtalene. Vi vil også understreke at byvekstavtalene er innrettet for å nå nullvekstmålet gjennom bedre samordning av areal- og transportpolitikken i byområdene. Avtalene er derfor ikke et egnet virkemiddel for sosial utjevning.

Det bør i tillegg presiseres at ikke alle fylker har byvekstavtaler, og bruken av midler er begrenset til avtaleområdet. En ev. gjennomføring av tiltaket vil derfor kun treffe deler av målgruppen.

Staten stiller i dag minimumskrav til landsdekkende sosiale rabatter på offentlig transport. Fylkeskommuner og togoperatører står fritt til å utvide aldersgrenser eller øke rabattene på eget initiativ. En egen rabatt for eneforsørgere vil også bli krevende å administrere.

Om det niande forslaget

Forslaget om *gratis enkeltbilletter for barn på jernbanestrekninger som ikke inngår i områder med takstsamarbeid* er lagt fram for Samferdsledepartementet, som har følgende vurdering:

Regjeringen har som målsetting at jernbanen skal være et attraktivt og pålitelig framkomstmiddel. I statsbudsjettet for 2025 forslås det om lag 6 mrd. kroner til statens kjøp av persontransport med tog. I snitt dekker staten allerede halvparten av togbillettene, nettopp fordi vi vil bidra til at folk kan velge et bærekraftig transportalternativ. Driften av persontogene er vesentlig dyrere enn hva billettinntektene dekker, og billettprisene må avveie ulike hensyn. På den ene siden skal de være høye nok til å dekke mest mulig av kostnadene, og på den annen side skal de være lave nok til at togtilbudet er tilgjengelig og attraktivt for flest mulig.

I budsjettforhandlingene om revidert nasjonalbudsjett 2024 ble regjeringspartiene og SV enige om å styrke rabattene på togreiser for studenter og barn. Barn under 6 år reiser gratis med tog. Fra 1. oktober 2024 fikk barn i alderen 6–17 år 75 prosent rabatt på enkeltbilletter med tog, med unntak av takstsamarbeidsområdene og på Flytoget. Fra samme tidspunkt ble det også innført økte rabatter studenter under 30 år der studenter nå får 50 prosent rabatt på både enkeltbilletter og 30-dagersbilletter.

Vi vet at mange barnefamilier, er i en krevende økonomisk situasjon. Nettopp derfor er rabattene som ble innført i høst viktige tiltak, som gjør togreiser mer attraktive for barnefamilier.

Om det tiande forslaget

Forslaget om å *utrede, og eventuelt foreslå, ulike modeller for rabattordninger i statlige kunst- og kulturinstitusjoner for enslige forsørgere og/eller familier med én forsørger* er lagt fram for Kultur- og likestillingsdepartementet, som har følgende vurdering:

For kunst- og kulturinstitusjoner som mottar tilskudd fra Kultur- og likestillingsdepartementet er det et overordnet mål at kunst og kultur av høy kvalitet skal være tilgjengelig for et bredt og mangfoldig publikum. Av de årlige tilskuddsbrevene går det fram at mottakere av statlige tilskudd fra Kultur- og likestillingsdepartementet skal arbeide langsiktig og strategisk for å fremme mangfold og likestilling. Dette innebærer blant annet universell utforming, å senke tersklene for deltakelse og lavest mulig brukerbetaling. Av tilskuddsbrevene til kunst- og kulturinstitusjonene går det videre fram at det er en forutsetning for tilskuddet til disse institusjonene at alle som har ledsagerbevis, og som kjøper billett til ordinær pris til et arrangement, får gratis billett for sin ledsager. Virksomheten kan eventuelt tilby rabattordninger som gjør at samlet billettpris for personen med ledsagerbevis og ledsager ikke overstiger prisen for en ordinær billett.

I tillegg har både museer og musikk- og scenekunstinstitusjoner en rekke ulike rabattordninger. Disse omfatter barn, ungdom, skoleelever, studenter, og andre unge

voksne, samt ulike abonnement, årskort, medlemskap, i tillegg til honnør-, sponsor- og grupperabatt. Alle rabatterte priser krever at man framlegger legitimasjon eller bevis. Flere museer og noen teatre har ulike tiltak som sikrer barn, unge og familier kostnadsfri tilgang til museet/teateret, herunder gratis arrangementer, undervisning for barnehager og skoleklasser, eller avtaler med kommuner og andre organisasjoner som sikrer lavinntektsfamilier gratis inngang. Det finnes også eksempler på teatre gir grupperabatt hvis man er tre eller flere som går sammen på barne- og familieforestillinger, uavhengig av familietilknytning. Tilskuddsmottakere under Kultur- og likestillingsdepartementet er selvstendige institusjoner. Det betyr at det er styret og ledelsen ved disse institusjonene som har ansvar for å avgjøre eventuelle rabattordninger og innretning på disse. For 2025 har Kultur- og likestillingsdepartementet allerede foreslått en satsing på gratis teaterforestillinger for barn og unge gjennom Riksteatrets billettstøtteordning.

Ut over dette er det vanskelig å se for seg en særordning på kulturfeltet som vil være treffsikker med tanke på å nå målgruppen enslige forsørgere. Det vil trolig kreve en form for legitimasjon/attest på denne sivilstatusen. Tiltak som skal lette hverdagen for enslige forsørgere bør knyttes til generelle ordninger hos NAV eller som skattefradrag, både fordi det er mindre stigmatiserende for den enkelte, men også fordi det trolig er langt mer effektivt og målrettet å gjennomføre.

Om det ellefte forslaget

Forslaget om innenfor en provenynøytral ramme, endre strømstøtteordningen slik at det etableres et lavere innslagspunkt i strømpris for støtte til enslige forsørgere enn for flerinntektshusholdninger er lagt fram for Energidepartementet, som har følgende vurdering:

Strømstønadsordningen skaper trygghet mot ekstraordinært høye strømpriser for norske husholdninger. Ordningen gir forutsigbarhet og bidrar til å holde de månedlige strømutfgiftene til husholdningene nede.

Strømstønadsordningen administreres av nettselskapene. Nettselskapene beregner stønad til kundene automatisk og basert på eksisterende kundesystemer. Dette sikrer at ordningen er enkel å administrere. Ulikt innslagspunkt for støtte for ulike kundegrupper, vil innebære en vesentlig mer komplisert ordning enn den vi har i dag. Nettselskapene har ikke informasjon om kunden bak måleren.

Strømstønadsordningen er et viktig virkemiddel for å skjerme husholdningene mot høye strømpriser, men ikke et egnet virkemiddel for å avhjelpe økonomiske utfordringer hos enkeltgrupper.

Om det tolvte forslaget

Forslaget om i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2025 fremme forslag om å innføre en egen inntektsgrense for fri retts hjelp for enslige forsørgere som er vesentlig høyere enn den eksisterende grensen for alle enslige er lagt fram for Justis- og beredskapsdepartementet, som har følgende vurdering:

Lov 20. desember 2023 nr. 109 om endringer i rettshjelploven (ny modell for økonomisk behovsprøving) ble vedtatt av Stortinget i desember 2023. Justis- og beredskapsdepartementet arbeider nå med ikraftsetting av loven. Det er nødvendig å vedta en ny forskrift om rettshjelp før lovendringene kan tre i kraft. En ny rettshjelpsforskrift har vært på høring og er nå til oppfølging i departementet. I tillegg er en nødvendig digital løsning, en rettshjelpsapplikasjon for søknader, under utvikling. Lovendringene vil settes i kraft så snart rettshjelpsapplikasjonen er ferdig utviklet. Arbeidet har prioritet.

Den nye økonomiske modellen for behovsprøvd rettshjelp vil innebære at flere vil komme inn under rettshjelpsordningen enn i dag. Med den nye modellen vil man gå bort fra de gjeldende inntektsgrensene. I stedet for at grensen for rettshjelp er fastsatt til et bestemt kronebeløp, er grensen satt til fem ganger folketrygdens grunnbeløp. Den økonomiske behovsprøvingen skal dessuten ta utgangspunkt i søkerens samlede betalingsevne. Det skal fortsatt tas hensyn til søkers sivilstand, men i tillegg skal søkers forsørgelsesbyrde hensyntas.

I tillegg innføres prosentvise egenandeler som skal fastsettes på bakgrunn av søkers betalingsevne og som vil øke med betalingsevnen. Dette innebærer at flere husholdninger med barn vil falle inn under rettshjelpsordningen og at disse skal betale en lavere egenandel enn husholdninger uten utgifter til barn. Det er lagt opp til at den nye modellen skal evalueres innen fire år etter implementeringen av modellen, jf. Prop. 124 L (2022 -2023) Endringer i rettshjelploven (ny modell for økonomisk behovsprøving) punkt 8.5.5.

Avsluttande kommentar

Regjeringa er oppteken av levkåra for barn og barnefamiliane, og det finnast i dag særlege støtteordningar for einslege forsørgjarar som er godt grunngeve. Regjeringa meiner likevel det er riktig å prioritere å styrke dei universelle velferdsgoda til barnefamiliane, som òg kjem dei einslege til gode. I denne regjeringsperioden er det universelle velferdstilbodet for alle barn styrkt gjennom billigare eller gratis barnehage, auka barnetrygd, særleg for einslege forsørgjarar, og gratis kjernetid i skulefritidsordninga. Generelt sett vil det verke kompliserande å innføre særordningar på ein rekke politikkområde, som til dømes straumprisar, kulturarrangement, kollektivtransport eller andre tiltak basert på samlivsstatus. Ein bør vurdere generelle støtteordningar som gir den einskilde familie rom til å prioritere etter eigne behov. Ei styrking av dei felles velferdsordningane våre varetek alle barn som veks opp i låginntekt, uansett om dei bur i ein familie med ein einsleg forsørgjar eller ikkje.

Med helsing

Kjersti Toppe

Kjersti Toppe

Brevet er elektronisk godkjent